עוד שבת

(סוף מעמוד קודם)

"ושוחחתי בטלפון עם ראשי הג"א בירושלים ובת"א ובקשתי אישורם לרעיון הזה – השתמטו מלומר דעה חד משמעית".

מאיר חקק, מכוכב יעקב, קצין קישור למרחק מזרח השומרון – הוא בעל רעיון הברדסים. הבעייה, הסביר לי, נובעת מן הרווח שנוצר בין עור הפנים למסיכה בגלל הציצת הזקן. ובכן – אפשר לקחת את הברדס רמוי השקיית שחולק לילדים, לעשות בו חורים ורכס מעבירים התוצה את הפילטרים של מסנן המסיכה ואז להדביק מסביב עם נייר דבק לאיטום (איזוליר בנר) ואילו את פתח השקית המתלבשת על הראש, באיזור הצוואר לכרוך בסרט פלסטי או צינוף או שרוך – ענף אב"כ בצה"ל אישר פיתרון זה עבור הילדים היותר גדולים וכינה זאת בשם ברדס אקסיבי. זהו הפתרון גם עבור בעלי זקנים.

שאלתי: "התצעת זאת לצה"ל"?

מאיר חקק: "בהחלט כן, אבל שם אמרו לי שהם עובדים על פתרון אחר שיהיה מוכן בעתיד קרוב. ומה בינתיים?"

בכוכב־יעקב חילק חקק ברדסים פסיביים לכל בעלי הזקן. לגבי הציבור בכללותו – אם אין לכם ברדס פסיבי מיותר, ולמה שיהיה, אתם יכולים לקחת שקית ניילון עבה ולא דקה כמו זו שמחלקים בסופר) לקבוע בה חור למסנן ולהלבישה מעל המסיכה. שיהיה ברור – המסנן חייב לבלוט החוצה, למנוע חלילה חנק.

ג'יפ מן הבקעה

א־פרופו ברדס, סיפר לי הרב לאו בקול גרגש עד רמעות כיצד ביום ששי שעבר אחרי שהתראיין ברדיו אצל רדי ברקאי ורפי רשף וסיפר כי חמותו, שהגיעה לביתו בחופזה שכחה את המסיכה שלה בבית, נתן לה את שלו ולעצמו אילתר ערכת הגנה פרוביזורית, ומספקת בהחלט, עשוויה משקפי צלילה (כמו אלה שאיתם שוחים בבריכה) פלוס מגבת רטובה עם סודה לשתייה על הפה והאף, והנה, בשתיים בצהריים נעצר בחריקה ג'יפ צבאי ליד ביתו, וממנו יצאו בחור בכיפה, מתנחל מהשומרון, המשרת עתה במילואים בבקעת הירדן, נכנס ומושיט לו ברדס פסיבי ואומר – שמעתי שאין לך מסיכה, אצלנו נשאר ברדס של ילדים בביתה של משפחה מחו"ל שעזבה, זה יתאים לך. אמר, נתן ופנה לאחור כדי להספיק לשוב למשמרתו בבקעת הירדן טרם כניסת השבת.

"לו רק בגלל בחורים כאלה – מגיע שיעשו לנו ניסים" אמר הרב לאו וערד בקולו.

אגב, בערבו של יום שלישי, שעה קלה לפני שנחת הטיל, אמור היה הרב לאו להגיש "סרטון וסרוויס" דהיינו דרשה ותפילה, לצוותות טילי הפטריוט, שחלקם יהודים כידוע – לבקשתם. אבל בעודו מתכונן לנסוע למקום בו הם מוצבים – הודיעו לו שנכנסו לכוננות סגיבה...

לסיכום שאלת הברדסים – התקשרתי לאג"ף אב"כ ושם סירבו להתייחס לנושא והיפנו אותי לדובר צה"ל. דובר צה"ל עסוק בנושאים בוערים יותר בימים אלה.

הרב שאר־ישוב כהן רואה באי־חלוקת ערכות מתאימות לבעלי זקן הזנחה פושעת. בין היתר – הזנחה מצד המנהיגות הדתית שכן הידיעות על מצב סכנה אפשרי מתרוצצות אצלנו כבר שלושה חודשים – זמן די והותר לראוג להם מראש.

כשם שראגו למסיכות לשאינם בני ברית, הוא אומר, צריך היה לראוג לציבור הדתי.

מה דעתו על כך שהרוב המוחלט לא ויתר על זקנו?

הרב שאר ישוב כהן: יתכן שיש גם הרגשת "בסתור" מופרזת. הציבור העריך שאין סכנת נפשות מיידית. אגב, יש בעלי זקנים שהמסיכה כן מותאמת להם. תלוי בזקן, עוביו או אורכו. לדעתי – במצב של פיקוח נפש ברור – לא היו מהססים.

טרנזיסטור בארון

איך לנהוג ברדיו כשבת הבאה עלינו לטובה? כשם שנהגנו בשבת שעברה – להשאירו בתוך ארון או קופסא. לשאלה מדוע אסור לפתוח רדיו בשבת מחמת פיקוח נפש מסביר הרב שאר ישוב כהן כי לפי שיטת החזון־איש, פתיחה כמוה כסגירת מעגל, והדבר אסור כאב מלאכה (בונה). יש על הנושא מחקרים מפורטים של הרב שלמה גורן ושל הרב אונטרמן ושל פרופ' זאב לב.

ומה לעשות בשאלת הגברת או החלשת עוצמת הקול?

הרב לאו: במקום לפתוח או להגביר את עוצמת המקלט בעזרת מרפק או בעיטה או עיפרון או סכו"ם, או יתר ההצעות המשונות שנמסרו לפני שבוע – אני מציע להניח בחדר האוכל, בעצמת קול נישמעת היטב, אבל בתוך מגירה או ארון – רדיו סוללות פתוח מבעוד יום.

והיה ותישמע אזעקה – ניכנסים לחדר האוכל ופותחים את המגירה או את דלת הארון... נשמעת ארגעה – סוגרים את הדלת והקול לא נשמע עוד..."

תפילה במרחק הליכה

בחיפה, מספר הרב שאר־ישוב כהן, הוציאה הרבנות הראשית של העיר הוראה לכל בתי הכנסת להכין חדר אטום כדי שאפשר יהיה לקיים תפילת שבת במניין. הוראה זו נשארת בתוקפה גם עתה ובלבד שאין אזעקה בשעה שיוציאים מן הבית.

כשם ששלמדנות הצבא הזדי לאולימפיה ללכת לעבודה למרות הטילים, לא פחות חשוב ללכת לתפילה. יש עבודה וישׁ עבודת ה'.

אשר לת"א, שם מאות בתי הכנסת, והמניינים הפזורים בה, אומר הרב לאו, מאפשרים לכל אדם להתפלל בציבור סמוך לביתו, כמובן עליו לצאת עם ערכת המסיכה. בשבת שעברה ידעה ת"א מחזות מרגיני לב כמו תימני המתפלל בבית כנסת אשכנזי וספרדי שנקלע ל"שטיבל" של סדיגורא וכיפות סרוגות ב"שט־בל" של גור בשדירות נורדאו וצעירי בית הכנסת ציילמין המתפללים בבית האבות של "ויצר", "יחד שבטי ישראל" וכך בהחלט יש לנהוג גם השבת.

שלום בית שנולד באזעקה

השאלות שהוזכרתי עד כה הן מעט מזעיר מאלה בהן מוצפים הרבנים.

מאות קריאות טלפוניות מציפות את ביתו של הראשון לציון, הרב מרדכי אליהו.

שאלו אותו האם מותר לפתוח ממ"ס בשבת, שרינו כדין פרישת אוהל מעל התינוק, והוא יעץ שישאירו פתוח מראש אבל אם הוא סגור – שיפתחו. כן הציע לבהריג את המסנן לפני השבת.

שאלו בקשר ללוויות ולהבדיל חופות – והוא פסק לקיימן אבל בצניעות ולא ברוב עם. כך יעצו כל הרבנים. חופה – מצווה לקיים אבל אם קבלת הפנים ההמונית לרחמות. אפשר גם בלי "התאפלה"...

ומה עם עלייה לבתי קברות? בימים בהם הולכים לעבודה – יש ללכת גם לאזכרות בבתי קברות, אומר הרב שאר־ישוב כהן.

במסגרת הפניות המגוונות של הציבור התקשרה ביום ששי שעבר אשה דתופה ומבוהלת לבית הרב מרדכי אליהו וזעקה: הושיענו. מסתבר שעזבה את הבית והיא היה בנפרד מבעלה, אבל הילדים נישארו אצלו.

עתה היא מבקשת פסיקה מהירה שתחייב את בעלה להעביר לרשותה את הילדים. היא מוכרחה להחזיק אותם בדירה ולהגן עליהם בעצמה בעתות הסכנה הללו.

אמר לה הרב אליהו שפסק דין לא נותנים בטלפון והיפנה אותה לאב"ד המטפל בתיק המזונות שלה.

לא אוכה השעה והאשה מצלצלת שוב: אב"ד סרב לתת פסק כזה. לא ייתכן לתיתו בלי לשמוע את שני הצדדים. מה עושים? אמר לה הרב אליהו: רחמי על ילדיך ושובי לביתך, אלא כדי שלא תהיי בעיני עצמך כמי שנכנעת לבעלה, התקשרי אליו ואימרי לו, שאני הרב אליהו, אמרתי לך לנהוג כך... צילצלה ואמרה מה שאמרה וענה לה בעלה: נו, בואי...

במוצאי שבת מתקשרת אל הרב האשה בשלישית ומבשרת לו: החלטתי להשאר בבית. השלמנו...

בסוד שיח

ארה"ב זילזלה במידע חיוני ורגיש על הטילים בעירק

מאת שאול שיף

גורמים אמריקניים רשמיים נהגו קלות־ראש וזילזל במידע שעבר לרשותם, בכל הקשור ללוחמה האלקטרונית של צבא עיראק: מיקום טילי הסקאד: מיקום טילי הרמי ופרטים צבאיים חשובים אחרים.

על המידע, יותר נכון, על דבר היות המידע זמין, שמעו נציגי המימשל האמריקני מאישיות מקשורתית יהודה המתגוררת בווישינגטון, בתיווכה של האישיות הזאת, נערכה פגישה באחת מבתיות אירוחה עם המקור־יודע־דבר, כדי לעמוד על אמינותו, מידת הכדתו את המומר והיותו בלתי נגישות לסחורה המוצעת והמבוקשת.

בפגישה זו שהתנהלה בשפה הרוסית, עמדו האמריקנים על טיבו של המקור־יודע־דבר, והחליטו לקיים פגישה נוספת עימו, בהשתתפות מקצוענים בתחום האלקטרוניקה במקום מוסכם על שני הצדדים. נקבע בתאריך המקום, הפגישה יצאה אל הפועל באיחור של כמה ימים באשמת האמריקנים (כנראה בגלל תופשות השנה האורתודוכסית).

בפגישה השנייה בא המקור־יודע־דבר מצויד עם חומר, שלדעת עו־שמיקה היה עשוי לפתור היום לאורך כאבי ראש רבים. מה גם שהדובר הוא בעל יידע אישי רב בתחום החשוב כל־כך לאמריקנים.

בתום שיחה של כמה שעות, יצא "המקור" מאוכזב מהפגישה על רמת השאלות שהוצגו לו ועל חוסר העניין שגילו האמריקנים בנושאים חיוניים. כפי שסופר, נפגע "המקור" מהאמריקנים ודחה את ההצעה שלהם לשלם לו עבור המלון וההוצאות במרינה המוסכמת.

"המקור" לא ביקש לגרב את סחורתו אלא למוכרה והציעו שוקם, היה בו כדי לסכן את חייו.

האישיות הווישינגטונית שומרת על שתיקה מוחלטת ומסרבת למסור פרטים כלשהם על המעורבים בעניין זה. דבר אחד ידוע בבירור כי היא התנחמה את מתן הקשר בגוש המזרחי בכך שכאשר יהיה מידע – הוא יינתן גם לישראל, וזה אכן הובטח לה.

לא רק פרס ממורמר על רמת האינפורמציה הניתנת

ירד מפלגת העבודה, ח"כ שמעון פרס וכמה מחבריו קבלים על מידת המידע הנמסר לוועדת החוץ והבטחון של הכנסת. זאת לנוכח העובדה כי חברים בה שרי ביטחון לשעבר, רמטכ"לים לשעבר וראשי משלות לשעבר. מסתבר שלא רק הוא

ח.כ. הרב מורדכי

אינו נאושר מהמידע הביטחוני הנמסר לו בימים טרופים אלה, סגן השר, ח"כ הרב מנחם פרוש המשתתף בישיבות מליאת הממשלה האחין השבוע בדריכות רבה לסקירתו של ראש אמ"ן, משוו נסתיימה כתב פתק לאחד השרים לאמור:

"את האינפורמציה הזו שמעתי כבר ביום ששי במקורות..."

לשומת המליאה, שם האינפורמציה ניתנת, בממוזר, בוועדת השרים לענייני ביטחון וזכים השרים החברים בה לעידכון מידבי. וכבל זאת "אסים" הם בידי שמיר – אדנס – מרידור. שר החוץ, רוד לוי אינו נמנה על "הועד הסגור" של ראש הממשלה ובעניין זה וראי תשמע בקרוב "התפוצצות".

האדמו"ר מסדיגורא "שידך" מחדר אטום בביתו

ביום חמישי שעבר ישב לו האדמו"ר מסדיגורא, רבי אברהם יעקב פרידמן שליט"א בחדר אטום בביתו ובאמצעות הטלפון שבידו השמיע שיחת עידוד נרגשת מאד לתלמידי ישיבת סדיגורא בבני־ברק, שגם הם ישבו אותה שעה בחדר אטום. עוד קודם שנשמעו צפירות האזעקה הבינו תלמידי הישיבה מגבי־קול לטלפון בישיבה כדי שיוכלו לשמוע דברי אדרגה מהאדמו"ר, אם אכן יזדקקו לכך.

האדמו"ר, שהוא חבר נשיאות מועצת גדולי התורה סירב לעזוב את קהל חסידיו בתל־אביב ולעלות ירושלימה, לבקשת מנכ"ל מוסדותיו, הרב חיים יצחק כהן. לאדמו"ר יש דירה בירושלים ורקול חסידים נכבד, מקווה ובית מדרש ומוסדות רואי על־כן רואה כל הצעה לעלות לבירה. "זה יראה כלפי הציבור בתל־אביב כאילו אני פוחד ותרשם מהטילים וזה לא הזמן לברוח מעם ישראל אלא לחזק אותו.

לאדמו"ר יש מסיכת אב"כ, אך נמנע מלהשתמש בה. לעומת זאת ראש ישיבת פונוביז, הגרא"ם שך השתמש במסיכה בערב הראשון של האזעקה, אך מיד הסיר אותה, משום שחש שלא בטוב. נאמן ביתו הביא לו תחליף למסיכה, הגרא"ם שך הסכים לקבלה אך לא השתמש בה.

ברכזדים הלישאלים הופיע סיפור לאילו הביאו לו אחד מיחיד גדר אב"כ, אך מקדיבו אומרים כי אין לסיפור הזה יסוד. לשאלת תלמידיו אם לנסוע לירושלים השיב: "ה' של תל־אביב הוא גם ה' של ירושלים..."

"אריק" שותק

שר הביניו והשיכון, אריאל שרון נמנע בימים אלה מלהתבטא בנושאי בכל הקשור למלחמה במפרץ ותגובת־ישראל. אנשים ממשרדו הגלוים אליו, אינם מצליחים לדובב אותו בעניין זה, והוא אינו רוזמז אפילו אלו אלו מחשבות וחלופות במוחו. רוזחד ידיעה, כי השר שרון הבטיח לראש הממשלה לשמור על פרופיל נמוך, והוא אכן עומד בהתחייבותו.

השר גייס את כל הצוות הקרוב אליו במשרד לשיקום מהיר של הריסות הטילים, ואכן, האיש המבוקש ביותר במשרד הסמנכ"ל שושני האוזאי על המבנים לבניינה לעולים כמעט ואינו נוגע בנושא הזה ונרתם לפעילות מל"ת. המלחמה במפרץ מקשה מאד על המשקיעים הזרים להשתלב במכרזים, משום שהבנקים בחו"ל נמנעים מלתת ערבויות וחבילות מימון לעסקים הנעשים עם ישראל. במציאות הזאת – ספר זלקן של החברות הישראליות שמייצגות משקלים ובוגות בשקלים. רוב הזוכים במכרז "למגורנים" הינם ישראלים.

השאלות יישאלו לאחר המלחמה

במזגון חברי הכנסת ניתן כבר לשמוע את השאלות הראשונות על מחלים, כביכול, בכל הקשור לחזית העיקרית. הסענה העיקרית היא, שחזחזית הזו היתה וניתה באופן שלא יאמן, למרות שהעצמה הרבה שצבר סדאם חוסין המטורף, צריכה היתה להקדימה לפני נושאים אחרים שנמנו להם משאבים רבים. קשה להאמין כי השאלות הללו יובילו למשוי רציני, כשום שהמחצה הקרוי לאומי אינו נוהג לדרדש הקטנ ועדות חקירה.